

RONDE TAFELGESPREK KLIMAATADAPTATIE

Hans Oosters – Unie van Waterschappen

WE MOETEN ONS NU AANPASSEN AAN KLIMAATVERANDERING

Ons klimaat verandert. Volgens het KNMI wordt het warmer en neemt de kans op extreme neerslag en langdurige droogte toe. De verandering lijkt sneller te gaan dan we dachten. Onderzoek van o.a. STOWA¹ wijst uit dat de weersomstandigheden die we in 2050 verwachtten, nu al optreden. Als we niets doen, loopt de schade alleen al in het bebouwd gebied op tot € 70 miljard euro in 2050. Wateroverlast, droogte, hittestress en bodemdaling zijn toenemende bedreigingen, die niet kunnen worden afgewenteld in ruimte of tijd. We moeten nu ingrijpen.

KLIMAATADAPTATIE VRAAGT EXTRA FINANCIËLE MIDDELEN VAN HET RIJK

In het Deltaprogramma werken we als overheden samen om ons tijdig voor te bereiden op klimaatverandering. Deze adaptieve aanpak is de kern van het Deltaprogramma. In de gezamenlijke Investeringsagenda (2017) hebben waterschappen, gemeenten en provincies aangeboden om klimaatadaptatie versneld op te pakken. Die versnelling kunnen de decentrale overheden niet alleen realiseren, daarvoor is ook proces- en uitvoeringsgeld nodig van het Rijk. In het Interbestuurlijk Programma (IBP) heeft het Rijk de ambitie uitgesproken om vanaf 2018 middelen beschikbaar te stellen voor klimaatadaptatie. Hier willen we op korte termijn afspraken over maken in het Bestuursakkoord Klimaatadaptatie, zodat gemeenten en waterschappen snel de schop in de grond kunnen zetten. De urgentie is groot, de plannen liggen klaar. Door nu vaart te maken en daar extra rijksmiddelen voor beschikbaar te stellen, kunnen we Nederland tijdig klimaatbestendig maken en waterrobuust inrichten.

SAMEN AAN DE SLAG MET KLIMAATADAPTATIE VIA GEBIEDSGERICHTE AANPAK EN UITVOERING

Voor klimaatadaptatie gaan we in het Deltaprogramma uit van samenwerking en een gebiedsgerichte aanpak. Hoe die gebiedsaanpak er precies uitziet, is regionaal maatwerk. Gemeenten en waterschappen werken samen met provincies, Rijkswaterstaat en maatschappelijke organisaties aan regionale coalities en maken afspraken over een gezamenlijk uitvoeringsprogramma. We zien dat er goed wordt samengewerkt. De werkwijze sluit aan bij de succesvolle regionale samenwerking in de afvalwaterketen. Op lokaal niveau wordt de aanpak en uitvoering van klimaatadaptatie gekoppeld aan de opgaven in het kader van de energietransitie, woningbouw, vitaal platteland en natuur. Zo ontstaat synergiewinst. Maatregelen voor klimaatadaptatie en het tegengaan van bodemdaling dragen bij aan de doelen uit het IBP om de CO₂-uitstoot te beperken en regionale knelpunten aan te pakken. Deze maatregelen zouden dus ook in aanmerking moeten komen voor een bijdrage uit de enveloppen klimaat en regionale knelpunten.

VOORKOM DAT OPGAVE VERDER TOENEEMT DOOR REGELGEVING AAN TE SCHERPEN

In het Deltaprogramma 2018 is afgesproken dat Nederland in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust moet zijn. Dat vergt de komende decennia veel inspanningen van overheden, maatschappelijke organisaties en private partijen. Waterschappen pakken actief hun rol op als waterregisseur, kennisdrager voor klimaatadaptatie en adviseur voor ruimtelijke ontwikkelingen. We moeten voorkomen dat er 'verkeerde' (inrichtings)keuzes worden gemaakt, die de klimaat- en wateropgaven vergroten. Wij pleiten er daarom voor om klimaatadaptatie een prominente plek te geven in de Omgevingsvisies van Rijk (NOVI), provincies (POVI) en gemeenten (GOVI). Ook pleiten we er voor om de (bouw)regelgeving aan te scherpen. Iedereen moet klimaatbestendig gaan handelen en alle (ruimtelijke) ontwikkelingen en ingrepen zouden klimaatrobuust moeten zijn. Regelgeving dient er voor te zorgen dat bestaande klimaatopgaven kunnen worden aangepakt en moet voorkomen dat er nieuwe opgaven ontstaan.

¹ Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer